

Waarom de daling van verkeersdoden stopt

Het aantal mensen dat jaarlijks door een verkeersongeluk om het leven komt daalt al decennia, maar is in de afgelopen jaren opmerkelijk stabiel. De toegenomen veiligheid en toegenomen drukte lijken elkaar in balans te houden.

Deelname aan het verkeer in Nederland is in de afgelopen decennia ontegenzeggelijk stukken veiliger geworden. Vanaf de jaren vijftig van de vorige eeuw steeg het aantal verkeersdoden snel, vooral door de snelle en forse toename van het aantal auto's op de weg, tot begin jaren zeventig het dieptepunt werd bereikt. In 1972 vielen er ruim 3200 verkeersdoden (gemiddeld meer dan 8 per dag), waarvan bijna een derde jonger was dan 20 jaar. Sindsdien is er, enkele kleine jaarlijkse fluctuaties daargelaten, sprake van een vrijwel constante daling van het aantal verkeersdoden. Zo vielen er in 1980 ongeveer 2000 doden in het verkeer, en in 1990 ongeveer 1500. Sinds midden jaren negentig is het aantal verkeersdoden nog eens ruim gehalveerd, tot 613 in 2017 (zie figuur). Vooral onder automobilisten vallen nu veel minder doden dan vroeger. In 2017 waren er voor het eerst zelfs meer verkeersdoden onder fietsers (206) dan onder automobilisten (201). Verschillende ontwikkelingen hebben aan deze daling bijgedragen. Zo zijn verkeersregels aangescherpt, is de openbare ruimte beter ingericht – denk aan rotondes, gescheiden verkeersstromen – en zijn vooral auto's veel veiliger geworden door onder andere de krukzone en airbags. Daarnaast heeft er een cultuuromslag plaatsgevonden en is bijvoorbeeld rijden onder de invloed van alcohol veel minder geaccepteerd dan vroeger.

Sinds een aantal jaar is er echter geen dalende trend meer waar te nemen in het aantal verkeersdoden, en is er zelfs sprake van een lichte

stijging ten opzichte van 2013 en 2014, toen er 570 verkeersdoden vielen te betreuren. Daarnaast is er sinds 2006 sprake van een forse stijging van het aantal ernstig gewonden bij verkeersongevallen, van ruim 15.000 in 2006 naar ruim 21.000 in 2016. Het lijkt erop dat er niet zozeer minder ongelukken gebeuren dan vroeger, maar vooral dat ongelukken minder vaak een dodelijke afloop hebben. Ook hebben in de laatste jaren ontwikkelingen plaatsgevonden die voor meer verkeersslachtoffers zorgen, zoals vergrijzing (ouderen zijn oververtegenwoordigd onder verkeersslachtoffers), smartphonegebruik in het verkeer, en de groeiende populariteit van e-bikes. De economische groei van de afgelopen jaren, met meer werkgelegenheid en bedrijvigheid, leidend tot grotere drukte op de weg en langere reisafstanden, zorgt vermoedelijk ook voor meer verkeersongevallen. De afgelopen jaren is het aantal verkeersdoden stabiel gebleven. Het lijkt dat de toegenomen veiligheid in het verkeer en de toegenomen gevaren door de grotere drukte en de vergrijzing elkaar in balans houden. Een zorgelijke ontwikkeling is de groei van het aantal ernstig gewonde verkeersslachtoffers, met alle impact op individuele levens en grote bijkomende maatschappelijke kosten van dien. Wellicht dat de nieuwe campagne tegen smartphonegebruik in het verkeer, MONO, kan helpen het aantal slachtoffers weer naar beneden te krijgen.

Jaap Oude Mulders, NIDI,
e-mail: oudemulders@nidi.nl

DEMOS verschijnt 10 x per jaar en wil de kennis en meningsvorming over bevolkingsvraagstukken bevorderen.

Gehele of gedeeltelijke overname van artikelen met bronvermelding wordt op prijs gesteld. Graag ontvangt de redactie een bewijsexemplaar. De personen op de foto's komen niet in de tekst voor en hebben geen relatie met hetgeen in de tekst wordt beschreven.

Het NIDI is een instituut van de Koninklijke Nederlandse Akademie van Wetenschappen (KNAW) en is geaffilieerd met de Rijksuniversiteit Groningen. Het NIDI houdt zich bezig met onderzoek naar bevolkingsvraagstukken.

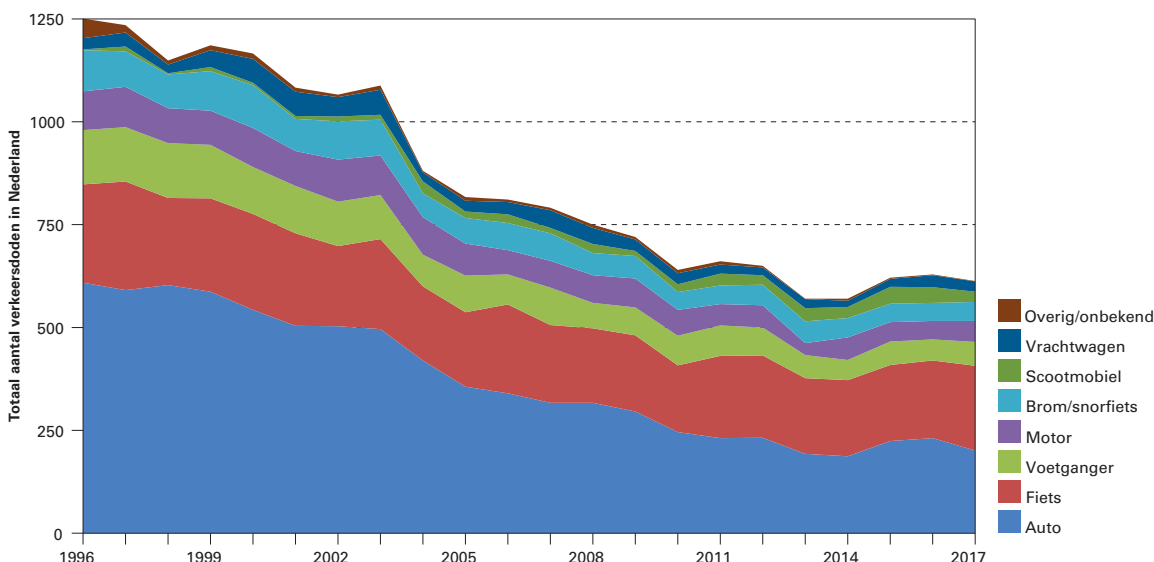
colofon

DEMOS	is een uitgave van het Nederlands Interdisciplinair Demografisch Instituut (NIDI).
Redactie	Harry van Dalen, hoofdredacteur Nico van Nimwegen, redacteur Peter Ekamper, (web)redacteur Jaap Oude Mulders, redacteur Fanny Janssen (RUG), redacteur
Adres	NIDI/DEMOS Postbus 11650 2502 AR 's-Gravenhage
Telefoon	(070) 356 52 00
E-mail	demos@nidi.nl
Internet	demos.nidi.nl / www.nidi.nl
Abonnementen	gratis
Druk Opmaak	Koninklijke Van der Most www.up-score.nl

LITERATUUR:

- PBL (2018), *Balans van de Leefomgeving* 2018.
- SWOV (2018), *Verkeersdoden in Nederland*. SWOV-Factsheet, april 2018.

Totaal aantal verkeersdoden in Nederland, 1996-2017, uitgesplitst per vervoersmiddel

Bron: CBS.